Luontodirektiivin tarkistaminen suden ja muiden suurpetojen suojelun osalta; ennakkovaikuttaminen

Maa- ja metsätalousvaliokunta
E 17/2024 vp
9.4.2024

Maria Westerman
erityisasiantuntija, Bernin sopimuksen kansallinen yhteyshenkilö
ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ennakkovaikuttaminen suurpetoasioissa

- Ennakkovaikuttaminen keskittyy suteen ja karhuun:
  - Taustalla suden osalta komission ehdotus, jonka mukaan susi siirrettäisiin Bernin sopimuksen liitteestä II (täysin rauhoitetut eläinlajit) liitteeseen III (suojeltavat eläinlajit)
  - Suomella on varauma karhun osalta Bernin sopimuksessa, mutta ennakkovaikuttamisen tavoitteena on sekä karhun että suden osalta luontodirektiivin vastaavaa muutos eli lajien siirtäminen luontodirektiivin liitteestä IV (tiukasti suojellut lajit) liitteeseen V (suojellut lajit)
  - Karhukanta on Suomessa suotuisalla suojelutasolla ja kannanarvio kasvava

- Taustalla Euroopan parlamentin 24.11.2022 hyväksymä päätöslauselma, jossa komissiota ja jäsenvaltioita kehotetaan vahvistamaan rajat ylittävää yhteistyötä suurpetoasioissa

Perusta ennakkovaikuttamiselle

- Liitteiden muuttamistarvetta on tarkistettava tieteellisen ja teknisen kehityksen valossa luontodirektiivin 19 artiklan edellyttämällä tavalla
  - luontodirektiivin liitteitä ei ole tarkoitettu pysyviksi, vaan komission tulisi tarkastella niitä dynaamisesti peilaten ajankohtaiseen tieteelliseen tietoon kunkin lajin osalta.
  - koskee niin tiukemman suojelun tarpeessa olevia lajeja (kuten ahma ja metsäpeura) kuin joustavamman suojelun tarpeessa olevia lajeja (kuten susi ja karhu)
  - muutokset mahdollistaisivat luontodirektiivin 14 artiklan nojalla metsästyksen suotuisan suojelun tason asettamissa rajoissa, mutta 16 artiklan tiukan suojelun poikkeuslupaperusteita joustavammin

- Ensimmäisenä askeleena siirron toteutuminen Bernin sopimuksessa, jonka jälkeen luontodirektiivin muuttaminen voisi olla mahdollista siten, että laji siirrettään luontodirektiivin liitteestä IV (tiukasti suojellut lajit) liitteeseen V (suojellut lajit)

Suomen kanta

- Hallitusohjelma: suurpetopolitiikkaa on hoidettava tavalla, joka huomioi myös sosiaalisen kestokyvyn
- Avaintavoite: Suomi edistää suurpetoja, erityisesti sutta, koskevan sääntelyn kehittämistä vastaamaan paremmin kantojen nykyistä tilaa
- Jo aloitettua työtä kannanhoidollisen sudenmetsästyksen mahdollistamiseksi jatketaan eduskunnan päätöksen (EK 41/2022 vp – KAA 4/2020 vp) mukaisesti:

  ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto vaikuttaa Euroopan unioniin siten, että susi siirretään koko Suomen osalta luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V.”

- Suomi kannattaa komission aloitetta suden suojelutarpeen arvioinnista ja pitää tärkeänä, että komissio tarkastelee *suden* suojelutarvetta luontodirektiivin osalta Bernin sopimukseen mahdollisesti tehtävien muutosten pohjalta
- Suomi katsoo myös, että komission tulisi suden ohella arvioida muiden suurpetokantojen – kuten *karhun* – suojelutarvetta